

Univers Pedagogic

5 (935),
30 ianuarie 2025

Săptămânalul pedagogilor din toată țara!

pro

ABSOLVENȚII DE LICEE ȘI COLEGII VOR PRIMI GRATUIT SEMNĂTURI ELECTRONICE PENTRU ADMITEREA ONLINE LA FACULTATE

Începând din acest an, absolvenții de liceu și colegii din Republica Moldova vor putea beneficia de semnături electronice gratuite pentru a-și depune dosarele de admitere la facultate online, prin platforma guvernamentală eAdmitere. Această facilitate, anunțată de Ministerul Educației și Cercetării în parteneriat cu operatorii de telefonie mobilă Orange Moldova și Moldcell, va simplifica și securiza procesul de admitere la studii superioare.

Un pas spre digitalizarea totală a admitterii

Conform ministrului Educației și Cercetării, Dan Perciun, această inițiativă vine ca o con-

tinuare a platformei online de admitere lansate anul trecut și urmărește să crească transparența și corectitudinea procesului. „Introducerea semnăturii electronice asigură un proces modern, eficient și sigur. Comparativ cu anul trecut, când dosarele puteau fi depuse și prin e-mail, semnătura electronică devine acum o cerință esențială”, a explicat ministrul.

Cum se obține semnătura electronică?

Semnăturile electronice vor fi acordate gratuit în cadrul școlilor și colegiilor, într-un proces coordonat de Orange Moldova și Moldcell. Absolvenții vor avea nevoie doar de buletinul de identitate. Echipele operatorilor vor vizita peste 300 de licee și 50 de colegii începând cu luna februarie, oferind asistență pentru obținerea

semnăturii și instruire privind utilizarea acesteia.

Beneficii și sprijin suplimentar

Olga Surugiu, directoarea generală a Orange Moldova, a declarat: „Prin această inițiativă, contribuim la digitalizarea procesului de admitere și oferim tinerilor instrumentele necesare pentru a beneficia de oportunități moderne.” De asemenea, echipele Orange vor organiza ateliere de securitate cibernetică pentru elevi.

La rândul său, Irina Strajescu, directoarea Moldcell, a subliniat că semnătura electronică este „cheia către o interacțiune rapidă și transparentă cu statul”, evidențiind angajamentul companiei față de digitalizarea proceselor educaționale.

Acces rapid și flexibil la platforma eAdmitere

Candidații vor putea accesa platforma eAdmitere prin serviciul guvernamental MPass, utilizând semnătura electronică, aplicația EVOSign sau autentificarea în doi pași. Sistemul permite depunerea dosarului la maximum trei universități și trei specialități pentru fiecare instituție.

În 2024, aproximativ 16 000 de candidați au utilizat platforma eAdmitere. Noua cerință a semnăturii electronice este un pas important spre o admitere complet digitalizată, deschizând noi perspective pentru tinerii care aspiră la studii superioare.

A fost aprobată Concepția dezvoltării curriculumului școlar

Ministerul Educației și Cercetării a aprobat Concepția dezvoltării curriculumului școlar, un document care propune un nou mediu de învățare, incluzând digitalizarea, manuale multimedia, platforme digitale inovative, laboratoare moderne și ateliere de creație. Concepția pune accent pe dezvoltarea competențelor esențiale pe care elevii trebuie să le dobândească pentru a-și dezvolta potențialul, a învăța pe tot parcursul vieții, a-și asigura bunăstarea și a contribui la transformarea societății.

Pe baza acestei concepții, vor fi elaborate Cadrul de referință al curriculumului național, Planuri-cadru de învățământ și noi generații de curriculum, alături de toate produsele curriculare aferente. Documentul a fost consultat pe larg cu părțile interesate, iar rezultatele consultărilor publice au dus la câteva modificări importante. Printre acestea se numără menținerea opțiunii de a păstra modelele de planuri-cadru standard, precum și includerea unor discipline suplimentare la alegere pentru instituțiile care vor aplica un plan-cadru inovativ în învățământul liceal. De asemenea, s-a decis acordarea unui număr mai mare de ore pentru disciplina „Eu și societatea” în toate ciclurile de învățământ: primar, gimnazial și liceal, precum și reglementarea numărului minim

și maxim de ore pentru disciplinele obligatorii și opționale.

Un alt punct important vizează actualizarea profilului de formare al absolventului și sistemul de competențe al curriculumului disciplinar, inclusiv structura acestuia. Concepția aprobată include un nou profil de formare al absolventului, care va ajuta elevii să formeze competențe-cheie necesare provocărilor lumii contemporane, contribuind astfel la îmbunătățirea rezultatelor învățării și la creșterea competitivității acestora. Noile planuri-cadru inovative, noile discipline școlare și temele transdisciplinare vor transforma școala într-un spațiu deschis pentru inovație, iar sălile de clasă vor deveni locuri de creație. Prin aceste teme transdisciplinare, elevii vor învăța să lucreze în echipă, să colaboreze, să fie proactivi și creativi.

Concepția se adresează unui public larg, incluzând autori de curriculum și manuale, cadre didactice și manageriale, elevi, părinți, instituții de formare a cadrelor didactice, cercetători și întreaga societate. Scopul său este de a prezenta principalele direcții de actualizare a curriculumului școlar, iar parcursul de dezvoltare curriculară se va desfășura în perioada 2024-2027.

Acord istoric între Republica Moldova și Ucraina

DIPLOMELE ȘI TITLURILE ȘTIINȚIFICE VOR FI RECUNOSCUTE RECIPROC

În cadrul vizitei oficiale a președintei Maia Sandu la Kyiv, a fost semnat un acord important între Republica Moldova și Ucraina, care va facilita recunoașterea diplomelor și titlurilor științifice între cele două țări. Acordul, semnat de Mihai Popșoi, vice-premierul și ministrul afacerilor externe al Republicii Moldova, și Oksen Lisovyi, ministrul Educației și Științei al Ucrainei, vizează îmbunătățirea mobilității educaționale și profesionale pentru cetățenii ambelor state.

Prin această înțelegere, profesioniștii din domeniul educației a celor două țări, inclusiv cadrele didactice și cercetătorii, vor putea să colaboreze mai ușor, facilitând schimburi academice și oportunități de predare. Profesorii ucraineni vor putea să predea în școlile din Moldova, iar cadrele didactice din Moldova vor

avea acces la oportunități educaționale în Ucraina. Mai mult decât atât, acest acord va sprijini integrarea refugiaților ucraineni în sistemul educațional din Moldova, prin recunoașterea diplomelor lor. Astfel, se va contribui la creșterea diversității personalului didactic în

școlile din Republica Moldova. Semnarea acestui acord reprezintă un pas important pentru consolidarea relațiilor educaționale între cele două state și pentru crearea unor oportunități noi de dezvoltare profesională și academică în regiune.

Campania de abonare la Univers Pedagogic Pro!

Fii la curent cu noutățile din educație și descoperă inspirația de care ai nevoie pentru a-ți transforma activitatea didactică! Abonează-te acum la săptămânalul care susține profesorii și promovează excelența în educație.

Cum te poți abona?

Mergi la cel mai apropiat oficiu poștal al I.S. Poșta Moldovei sau abonează-te online accesând linkul: <https://services.posta.md/abonarea2025#/publication/17>.

Univers Pedagogic Pro –
mereu alături de tine!

Măsuri prioritare în învățământul profesional tehnic pentru 2025

Învățământul profesional tehnic se află în centrul unei strategii naționale de dezvoltare a educației, iar pentru anul 2025 Ministerul Educației și Cercetării a stabilit obiective clare și măsuri concrete în vederea consolidării acestui sector esențial. În cadrul unei întâlniri recente cu directorii instituțiilor de profil și partenerii de dezvoltare, Secretarul de Stat, Galina Rusu, a detaliat prioritățile pentru dezvoltarea învățământului profesional tehnic, punând accent pe modernizare, investiții și o adaptare rapidă la cerințele economiei moderne.

Creșterea numărului de elevi și a învățământului dual

Unul dintre cele mai semnificative progrese al anului 2024 este creșterea cu 3,5% a numărului de elevi în învățământul profesional tehnic, atingând o cotă mai mare în anul academic 2024-2025. O realizare remarcabilă este, de asemenea, creșterea cu 65% a numărului de elevi admiși în învățământul dual, care le permite tinerilor să învețe și să câștige experiență profesională simultan, facilitând integrarea lor rapidă în piața muncii.

Secretarul de Stat a subliniat importanța acestui tip de învățământ, care contribuie la formarea unei forțe de muncă competente și pregătite să răspundă provocărilor unei economii în continuă schimbare. În paralel cu aceste realizări, bugetul alocat învățământului profesional tehnic a fost majorat cu 17%, ajungând la 1,52 miliarde de lei, pentru a sprijini implementarea unor investiții strategice în acest sector.

Investiții în infrastructură și modernizarea programelor educaționale

Printre prioritățile cheie discutate în cadrul întâlnirii se numără modernizarea infrastructurii instituțiilor de învățământ profesional tehnic. Aceste investiții vizează dotarea cu laboratoare moderne, care vor contribui la formarea unui număr mare de tineri cu competențe practice, pregătiți pentru cerințele pieței. De asemenea, se pune accent pe actualizarea manualelor și materialelor educaționale, oferindu-se astfel studenților cele mai bune resurse pentru aprofundarea cunoștințelor.

Un alt aspect esențial este lansarea proiectelor de eficientizare energetică pentru 8 instituții de învățământ, care vor beneficia de o investiție de 12 milioane de euro. Aceste alocări nu doar că vor îmbunătăți condițiile de învățare, ci și vor contribui la reducerea costurilor de operare pe termen lung, sprijinind astfel sustenabilitatea învățământului profesional tehnic.

Sprijin financiar și flexibilizarea procesului educațional

Pentru a sprijini aceste obiective, Ministerul Educației și Cercetării a alocat 52 de milioane de lei pentru finanțarea complementară a instituțiilor de învățământ profesional tehnic. Această sumă va sprijini investițiile în infrastructură și va permite instituțiilor să răspundă mai rapid la nevoile pieței muncii. În plus, modificarea metodologi-

ei de evaluare externă a calității educației va oferi instituțiilor mai multă libertate și responsabilitate, facilitând deschiderea de programe de formare continuă pentru adulți. Această schimbare va face posibilă adaptarea rapidă a curriculumului la cerințele actuale, fără a fi necesară acreditarea pentru fiecare program în parte.

Conectarea tinerilor cu oportunitățile de carieră

Pentru a sprijini integrarea tinerilor pe piața muncii, Ministerul Educației și Cercetării va organiza campania națională de orientare profesională, cum ar fi Caravana Profesiilor și Târgurile de carieră. Aceste evenimente vor face parte din Campania națională de orientare profesională, susținută prin Centrele de Excelență, și vor avea ca scop creșterea numărului de locuri în învățământul dual, oferind tinerilor mai multe oportunități de a învăța și de a lucra simultan.

De asemenea, aceste inițiative vor contribui la asigurarea unui acces echitabil la educație pentru toți elevii absolvenți de gimnaziu care doresc să obțină o calificare profesională, sprijinind astfel dezvoltarea unei economii sustenabile și a unei societăți echitabile.

Un viitor sustenabil și pregătit pentru provocările economiei moderne

Prin aceste inițiative și măsuri, Ministerul Educației și Cercetării își propune să construiască un sistem educațional modern și performant, care să răspundă nevoilor economiei și să pregătească tinerii pentru provocările unei lumi în continuă schimbare. În acest context, investițiile în învățământul profesional tehnic sunt esențiale pentru a asigura dezvoltarea sustenabilă a țării și integrarea tinerilor pe piața muncii.

Astfel, 2025 se prezintă ca un an de continuare a reformelor în acest sector, realizându-se formarea unei generații capabile să răspundă provocărilor economiei globale, cu oportunități reale de a învăța și a se dezvolta profesional.

Prioritățile MEC pentru 2025, discutate cu directorii de școli

Ministerul Educației și Cercetării (MEC) a organizat o ședință de lucru cu directorii de școli din întreaga țară, alături de autoritățile locale și reprezentanți ai organelor de specialitate în domeniul educațional, în scopul de a prezenta măsurile prioritare pentru anul 2025, menite să contribuie la îmbunătățirea calității educației și să sprijine dezvoltarea instituțiilor de învățământ din Republica Moldova.

Unul dintre subiectele esențiale discutate a fost **Regulamentul-cadru privind utilizarea telefoanelor mobile și a echipamentelor de comunicație electronică** în școlile din Republica Moldova. Noile reglementări vin în întâmpinarea necesității de a crea un mediu educațional mai sigur și mai organizat, reglementând utilizarea tehnologiilor mobile, care pot reprezenta un instrument valoros de învățare, dar și o distrageră a atenției. MEC subliniază importanța respectării unui cadru bine definit care să asigure un echilibru între accesul la tehnologii avansate și menținerea unui climat educațional propice concentrării și performanței elevilor și cadrelor didactice.

De asemenea, în cadrul întâlnirii, au fost prezentate **modificările recente aduse Regulamentului privind concursurile pentru funcțiile de director și director adjunct** în instituțiile de învățământ general. Noile măsuri sunt menite să asigure transparența, meritocrația și profesionalismul în procesul de recrutare al conducerii școlilor. În acest context, MEC a subliniat că aceste schimbări vor contribui la consolidarea unui management educațional de calitate, asigurând stabilitate și încredere în sistemul de învățământ din Republica Moldova.

Un alt subiect de mare interes a fost **Planul-cadru de învățământ pentru anul de studii 2025-2026**, care va ține cont atât de nevoile actuale ale elevilor, cât și de cerințele educației moderne. Măsurile ce vor fi implementate includ îmbunătățirea curriculumului național și adapta-

rea acestuia la cerințele pieței muncii, astfel încât tinerii să fie mai bine pregătiți pentru provocările viitorului. În acest sens, MEC va lucra alături de autoritățile educaționale și instituțiile de învățământ în vederea creării un cadru mai eficient și relevant pentru elevi.

Un alt punct important al discuției a fost implementarea **platformei electronice MPay** pentru donații. Acest sistem va permite instituțiilor de învățământ să beneficieze de donații pentru proiectele educaționale și să obțină resurse suplimentare pentru îmbunătățirea infrastructurii școlilor, dezvoltarea de programe educaționale și sprijinirea inițiativelor inovatoare. Platforma va oferi o modalitate rapidă, transparentă și sigură de a susține educația, contribuind totodată la combaterea plăților non-formale.

Pe lângă aceste măsuri administrative și de reglementare, Ministerul Educației și Cercetării a subliniat importanța **alimentării elevilor din clasele V-IX**, în scopul susținerii unui stil de viață sănătos și pentru îmbunătățirea performanțelor școlare. MEC a propus ca, pe lângă

Campanie națională de pregătire a elevilor din clasa a IX-a pentru examenul de matematică

Ministerul Educației și Cercetării (MEC) a inițiat o **campanie națională dedicată sprijinirii elevilor din clasa a IX-a, în vederea pregătirii pentru examenul de absolvire a gimnaziului la matematică. Programul vizează aproximativ 6.000 de elevi și va începe cu o pretestare națională pe 27 februarie 2025, pentru a identifica copiii care necesită suport suplimentar.**

Conform declarațiilor Liliei Ivanov, directoarea Agenției Naționale pentru Curriculum și Evaluare (ANCE), evaluarea va consta într-un test la matematică de 120 de minute, care va fi administrat în fiecare unitate de învățământ. Rezultatele vor fi centralizate și analizate la nivel raional/municipal pentru a selecta elevii care vor beneficia de sesiuni de pregătire suplimentare. Elevii identificați vor participa la sesiuni gratuite de matematică, desfășurate în grupuri mici, pentru a asigura o abordare personalizată. Aceste cursuri, cu o durată totală de 30-40 de ore, vor include materiale didactice variate, cum ar fi culegeri

de probleme și fișe de lucru, pentru a sprijini o pregătire temeinică. În paralel, MEC va organiza un program amplu de voluntariat, în care elevii din clasele XI-XII, pasionați de matematică, vor fi instruiți pentru a sprijini învățarea din clasa a IX-a în procesul de pregătire. Aproape 600 de voluntari vor participa la un program intensiv de 2-3 zile, urmând să

elevii din ciclul primar, cei din aceste clase să beneficieze de mese gratuite sau subvenționate în cadrul programelor de alimentație școlară. Această măsură este destinată să sprijine nu doar sănătatea elevilor, dar și să contribuie la creșterea accesului echitabil la educație de calitate.

Un alt subiect abordat în cadrul ședinței a fost implementarea măsurilor de **eficiență energetică** în școli. Având în vedere preocupările legate de consumul de energie și impactul asupra mediului, MEC va promova măsuri de economisire a energiei și utilizarea surselor regenerabile în instituțiile de învățământ. Aceasta se va realiza prin investiții în infrastructura școlară, modernizarea sistemelor de încălzire, iluminat și izolație, cu scopul de a reduce costurile și a crea un mediu mai sustenabil pentru elevi și personalul didactic.

În plus, s-a discutat despre **Decada Eminesciană**, un proiect dedicat celebrării operei marelui poet Mihai Eminescu. În cadrul acestuia, vor fi organizate o serie de evenimente educaționale, literare și culturale în școlile din întreaga țară, pentru a încuraja tinerii să aprecieze literatura națională și să se apropie de valorile tradiționale ale culturii românești.

MEC va continua să colaboreze cu toate părțile interesate pentru a pune în aplicare aceste măsuri și pentru a asigura o educație de calitate pentru toți elevii din Republica Moldova. În acest sens, Ministerul va organiza și alte sesiuni de consultare publică pentru a implica directorii de școli, cadrele didactice și autoritățile locale în procesul de dezvoltare și îmbunătățire a sistemului educațional.

Tatiana Țîmbalari: „Cei martirizați ne impun datoria memoriei”

Într-un context educativ tot mai implicat în promovarea valorilor toleranței și în prevenirea discriminării, profesorul de istorie Tatiana Țîmbalari, grad didactic superior, de la Liceul Privat „Da Vinci” din Chișinău, răspunde întrebărilor despre importanța educației pentru memoria Holocaustului. În cadrul liceului, activitățile educaționale dedicate acestui su-

biect nu sunt doar un mijloc de a transmite cunoștințe istorice, ci și o modalitate de a sensibiliza tineretul față de tragediile trecutului și de a construi o societate mai tolerantă și mai responsabilă. De la vizionarea unor filme și spectacole la organizarea de concursuri, mese rotunde, expoziții și excursii la Auschwitz-Birkenau, aceste inițiative se află în centrul

preocupărilor educaționale ale administrației liceului, precum și ale profesorilor. În actualul interviu, Tatiana Țîmbalari împărtășește gândurile și reflecțiile sale asupra importanței educației despre Holocaust și modul în care aceasta contribuie la formarea unei conștiințe civice în rândul tinerelor generații.

– Doamnă profesoară, ce înseamnă pentru dumneavoastră Holocaustul?

– Holocaustul a constituit una dintre cele mai mari tragedii ale istoriei secolului al XX-lea. Aceasta se referă la exterminarea populației evreiești de către regimul nazist din Germania și colaboratorii săi din statele ocupate, din motive de ură rasială. Holocaustul, nu numai pentru mine, dar și pentru toți cei care au studiat, au citit sau, și mai dramatic, au avut de suferit în urma acestor evenimente, este o temă sensibilă, care la început trezește nedumerire – cum a fost posibil? –, iar mai apoi, fără a-l supune explicării logice, pentru că nu există, urmează empatie, durere, un simț al disperării că nimic nu mai poate fi schimbat.

– Care este importanța învățării despre acest eveniment tragic în contextul educativ al școlii?

– Holocaustul este studiat, conform curriculumului la Istoria românilor și universală, în clasele a IX-a și a XII-a, profund, multiaspectual, de la Legile de la Nürnberg din septembrie 1935 la segregarea evreilor în ghetouri. De asemenea, se studiază despre lagărele de concentrare și exterminare, despre amploarea acestui fenomen, în care Europa Centrală și de Est era împânzită de lagăre ale morții. Am avut o prețioasă ocazie să vizitez Memorialul Victimelor Holocaustului Yad Vashem din Ierusalim, Israel, și să lucrez cu profesorii de istorie din mai multe țări la diferite ateliere, în cadrul cărora s-a pus accent pe faptul cum explicăm elevilor Holocaustul. A fost o experiență și o formare extrem de valoroasă, m-am întors cu multe materiale didactice și cu o nouă viziune asupra metodelor de predare.

Pentru a contribui nu numai la cunoaștere, dar și la educația tinerii generații, formarea gândirii critice, a atitudinilor, Holocaustul este studiat în baza mărturiilor celor ce au supraviețuit, a documentelor, a operelor literare. Acest fapt contribuie la transformarea axiologică a generațiilor tinere în spiritul toleranței, respectării demnității umane, educației pentru drepturile omului și combaterii discriminării, în spiritul empatiei, sensibilității și respectului față de alteritate, precum și la asigurarea păstrării memoriei despre această perioadă tragică.

– În ce fel de activități sunt implicați elevii Liceului „Da Vinci”, pentru a-i sensibiliza și educa în spiritul toleranței, pentru a combate prejudecățile, nedreptatea și antisemitismul?

– Elevii, în funcție de particularitățile de vârstă, sunt implicați în diverse activități extracurriculare și extrașcolare, care au drept scop sensibilizarea lor față de prejudecăți și nedreptate, promovarea toleranței și combaterea rasismului, antisemitismului și altor forme de intoleranță. Profesorii de limbă română au organizat cu părinții și elevii claselor a VI-a ateliere de lectură a romanului lui John Boyne

„Băiatul cu pijamale în dungi”, unde au analizat, în baza metodei studiului de caz, diverse situații din carte, oferindu-le copiilor alte perspective de înțelegere a textului și a evenimentelor istorice, care pot fi interpretate doar cu ajutorul profesorului. În baza aceluiași roman au fost organizate procese de judecată, în care elevii au condamnat Holocaustul. În cadrul activităților interdisciplinare istorie – educație tehnologică, anual, în luna ianuarie, elevii claselor a IX-a realizează proiecte cu genericul „Culorile Holocaustului”, lucrări care te fac să te cutremuri, conștientizând totodată ce impact profund au evenimentele studiate asupra viziunii copiilor. Împreună cu elevii am vizionat spectacolul „Jurnalul Annei Frank” la Teatrul „Alexei Mateevici”. Chiar dacă mulți dintre ei citiseră deja cartea, în timpul spectacolului stăteau nemișcați, cu lacrimi în ochi, uneori îmi părea că nici nu respiră. Ne-am despărțit în liniște, cuvintele erau de prisos.

Începând cu 27 ianuarie – Ziua Internațională de Comemorare a Victimelor Holocaustului, în liceu se desfășoară Săptămâna memoriei Holocaustului, perioadă în care sunt organizate: concursuri de eseuri, mese rotunde, discuții dirijate privind drepturile omului într-o societate democratică și statutul evreilor în cadrul regimului totalitar nazist, vizionarea secvențelor din filme, expoziții, elaborare de postere etc. Cei martirizați ne impun o datorie – a memoriei. Memoria noastră comună este victoria lor postumă, arma prin care ei, victimele Holocaustului, ne oferă, peste decenii și generații, lecții de viață.

– Cum reacționează elevii la lecțiile de istorie când abordați această temă? Există momente în care aceștia nu înțeleg pe deplin gravitatea și amploarea acestui eveniment? Ce faceți pentru a le clarifica aceste aspecte?

– Elevii sunt diferiți, cu un deosebit grad de empatie și sensibilitate, dar nu au fost situații în care aceștia să rămână indiferenți sau să pună sub semn de întrebare existența Holocaustului. Dimpotrivă, având acces la nenumărate surse de informare în internet, unde se strecoară informații de tot felul, au condamnat poziția ce-

lor ce neagă Holocaustul. Unii dintre elevii, plini de emoții, pun întrebări încontinuu pentru a se convinge, încă o dată, că ceea ce au văd a existat cu adevărat. E greu de conceput, și mai greu de acceptat, mai ales pentru un adolescent, că există o lume injustă, că poți fi omorât numai pentru un singur motiv – că ești evreu. Unii dintre elevii trăiesc chiar un conflict interior, au nevoie de timp să conștientizeze, să aprofundeze cunoașterea, să discute cu părinții, să accepte, în ultimă instanță, că ceea ce au învățat la lecții sau au citit nu este o ficțiune, ci o pagină tragică în istoria secolului XX. Despre Holocaust se vorbește în șoaptă (în sensul direct al cuvântului), cu respect și compasiune pentru cei care au fost supuși genocidului, dar cu voce apă-

sată atunci când explicăm, pentru că noi, profesorii, trebuie să vorbim despre planul monstruos nazist de exterminare a evreilor.

Ține de datoria noastră, a profesorilor, să-i facem pe elevii să înțeleagă, pentru a nu cădea în altă extremă, că nu poporul german se face vinovat de Holocaust, ci regimul nazist, care promova ideologia rasială a superiorității rasei ariene. După vizionarea filmului „Lista lui Schindler”, au fost aduse și alte dovezi care demonstrează că înșiși germanii au salvat de la moarte mulți evrei. Elevii sunt profund marcați de amploarea procesului de exterminare, care constituie 6 milioane de evrei, dintre care 1,5 milioane erau copii.

– Ați organizat excursii la Auschwitz-Birkenau cu elevii claselor

X-XII. Ce impact au avut ele asupra lor?

– Ideea de a vizita muzeul mi-a încolțit în minte acum mulți ani și, sincer, nu credeam că vreodată voi ajunge să vizitez aceste locuri încărcate de durere. M-ar fi împovărat un sentiment de vinovăție dacă n-aș fi ajuns acolo. Nu mai știu în ce context s-a conturat ideea organizării unei excursii la Auschwitz, dar a fost susținută imediat atât de administrația liceului, cât și de colegii și elevii. Auschwitz-Birkenau a fost cel mai mare complex de lagăre de concentrare și exterminare, un infern pe pământ. Toți cei care pătrund în acest templu al suferinței primesc o importanță și dureroasă lecție morală, prin care umanității i se reamintește că va purta încă mult timp povara Holocaustului, imaginea dramei cutremurătoare a genocidului celor șase milioane de evrei, victime ale unei criminale politici rasiale.

Sunt peste 170 de hectare de teren, delimitate de turnuri de supraveghere și gard de sârmă ghimpată. Pentru că se afla la intersecția unui nod de cale ferată, facilita transportul evreilor și altor deținuți din toată Europa, polonezi, ruși, romi spre lagărul morții. Nefiind dens populată, zona lagărului putea fi izolată complet, fără ca dincolo de gardurile de sârmă ghimpată să se afle ce se întâmplă în interior. Am parcurs, însoțit de ghid, drumul ororii, am văzut pereți întregi cu chipuri de

au făcut ca Auschwitz să devină simbolul definitoriu al Holocaustului.

De un impact major a fost și vizitarea Cartierului Evreiesc din Cracovia, unde a fost filmată „Lista lui Schindler”. Scenografia nu a fost demontată, astfel ne-am deplasat din nou în timp, ne-am amintit secvențe din film, am vorbit despre Holocaust și despre valoarea vieții umane. Se sting ultimele dovezi vii ale unei istorii îndepărtate. Tot mai puțini supraviețuitori cu numere tatuate pe antebraț mai pot povesti amintiri din infern. În curând vom găsi mărturiile lor doar ca voci ale trecutului, de aceea memoria noastră și a celor ce vin după noi trebuie să rămână trează.

– În ce măsură cunosc tinerii din Republica Moldova realitățile legate de exterminarea evreilor în timpul celui de-al Doilea Război Mondial, în special în context local? Ce inițiative educaționale ar putea ajuta la promovarea acestei istorii?

– Tinerii de azi cunosc ce este Holocaustul, poate nu toți în aceeași măsură, poate nu în profunzime, dar faptul că studierea crimelor împotriva umanității este inclusă în Curriculumul Național la Istoria românilor și universală mă face să cred că ei cunosc esența acestui fenomen. Sunt organizate activități de comemorare a victimelor Holocaustului, a fost introdusă disciplina opțională „Holocaust: istorie și lecții de viață” pentru care în anul de studii 2023-2024 au optat 95 de instituții de învățământ. Pentru cei ce nu au ales această disciplină, atât curriculumul, cât și materialele elaborate vin în ajutorul profesorului de istorie să elucideze într-un mod complex și totodată detaliat Holocaustul, inclusiv în context local.

„S-a întâmplat o dată. Ar fi trebuit să nu se întâmple, dar s-a întâmplat. Trebuie să nu se mai întâmple vreodată, dar s-ar putea. De aceea educația despre Holocaust este fundamentală” (Göran Persson). Anume educația... Nu-i suficient ca elevii să cunoască doar fapte, date etc. Profesorii trebuie să promoveze gândirea critică și reflectivă cu privire la Holocaust, inclusiv abilitatea de a combate negarea și distorsionarea Holocaustului, să contribuie la educația pentru drepturile omului și pentru prevenirea genocidului. Lucrurile s-au mișcat din loc. Astăzi avem acces la surse, inclusiv cu privire la Holocaustul de pe teritoriul actual al Republicii Moldova, trebuie doar să vrei să te implici, să citești, să cercetezi. Rezultatul educației despre Holocaust, după mine, depinde de noi, profesorii, cei ce interacționează zilnic cu elevii, cei care, atât în timpul orelor de curs cât și în cadrul activităților extracurriculare și extrașcolare, contribuie la formarea personalității și integrității, a activismului civic, a toleranței și nonviolentei.

A intervievat
Silvia ȚURCAN

Istoria care nu trebuie să se repete niciodată!

Pe 27 ianuarie, marcăm eliberarea lagărelor de concentrare naziste și sfârșitul Holocaustului, un capitol sumbru din istoria umanității, în care aproximativ 6 milioane de evrei au pierit sub regimul nazist în timpul celui de-al Doilea Război Mondial. Începând cu anul 2005, Adunarea Generală a Națiunilor Unite a proclamat Ziua Internațională de Comemorare a Victimelor Holocaustului, cu scopul de a păstra vie memoria acestui genocid și de a preveni repetarea unor astfel de tragedii de nimicire în masă.

Cu ocazia acestei zile de comemorare, în școli sunt organizate expoziții dedicate te-

mei Holocaustului, pentru a educa tineretul și a păstra vie memoria victimelor. La Liceul Privat „Da Vinci” din capitală, elevii inspirați de dascălii lor au avut ocazia să-și expună lucrările în holul școlii, reflectând asupra acestei tragedii. Anual, administrația școlii, sub conducerea directorului Eufrosinia Guzun, organizează excursii în lagărul Auschwitz-Birkenau, iar impactul acestor vizite asupra elevilor este profund. Experiențele trăite acolo influențează modul în care tinerii înțeleg să-și exprime legătura cu istoria, iar lucrările lor realizate în pictură, grafică, sculptură sau goblen sunt un adevărat testament al emoțiilor

și învățăturilor dobândite în urma acestei experiențe. Dna Eufrosinia ne-a relatat că elevii sunt pregătiți emoțional foarte bine de către profesori pentru astfel de excursii. Împreună, citesc cărți, vizionează filme și participă la discuții pe tema Holocaustului.

De asemenea, am dorit să aflăm părerea elevilor care au vizitat lagărul Auschwitz-Birkenau. Întrebarea adresată lor a fost: „Ce mesaj ați dori să transmiteți colegilor voștri și generațiilor viitoare despre importanța păstrării memoriei Holocaustului? Cum v-a marcat vizita la Auschwitz-Birkenau și ce impresii ați avut în urma acestei experiențe?”

Vizita la Auschwitz-Birkenau a fost o experiență extrem de emoționantă, care m-a marcat profund. Când am intrat în lagăr și am văzut porțile cu inscripția „Arbeit macht frei” (Munca te face liber), am simțit un fior rece, ca și cum întreaga greutate a istoriei s-ar fi așezat pe umerii mei. Era greu de procesat faptul că mă aflam într-un loc unde atât de multe vieți au fost distruse, despre care am citit și studiat. Cel mai șocant moment a fost când am văzut camerele cu obiectele personale ale victimelor – mormane de pantofi, valize, perii și chiar șuvițe de păr. Aceste obiecte m-au făcut să realizez cât de real a fost totul.

– Ce mesaj ai dori să transmiți colegilor tăi și generațiilor viitoare despre importanța păstrării memoriei Holocaustului?

– Mesajul pe care aș dori să-l transmit colegilor mei și generațiilor viitoare este acesta: Nu

uitați niciodată ce s-a întâmplat și învățați din trecut pentru a construi un viitor mai bun. Holocaustul nu este doar o lecție de istorie, ci și o avertizare constantă despre cât de departe poate ajunge ura, intoleranța și indiferența.

Alexandra Sandic,
clasa a XII-a „C”,
Liceul Privat „Da Vinci”

Vizitând lagărul Auschwitz-Birkenau am simțit o combinație copleșitoare de tristețe, furie și tăcere interioară. Era un loc care părea încărcat cu suferință, iar atmosfera te făcea să realizezi cât de întunecată a fost acea parte a istoriei. Barăcile și camerele pline de obiecte personale – pantofi, valize, ochelari – au fost cele mai cutremurătoare. Ele transmiteau umanitatea pierdută a fiecărei victime și făceau suferința să devină personală, nu doar un număr din istorie.

De asemenea, vizita mi-a arătat cât de importante sunt compasiunea și educația. Este șocant să vezi cum lipsa de empatie și ura manifestată pot duce la asemenea atrocități. Mi-am dat seama că, dacă nu învățăm

Vizita la lagărul Auschwitz-Birkenau a fost o experiență profund emoționantă și tulburătoare, care mi-a schimbat perspectiva asupra istoriei și asupra suferințelor umane. Pășind pe locurile unde atâtea vieți au fost distruse, am simțit o tristețe copleșitoare și un profund respect pentru memoria victimelor. Cel mai marcant moment a fost să văd camerele pline de obiecte personale ale celor deportați – pantofi, valize, fotografii – ce au transformat statisticile în povești reale ale unor oameni care au fost odată vii și plini de speranță.

Această vizită m-a făcut să înțeleg cât de important este să

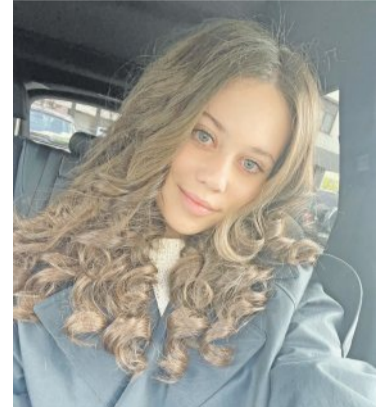

Vizitarea lagărului Auschwitz-Birkenau a fost o experiență profund marcantă, care m-a ajutat să înțeleg amploarea genocidului evreiesc ce a avut loc în Europa în timpul celui de-al Doilea Război Mondial, soarta tragică a miilor de familii nevinovate ce au fost supuse deportărilor în masă și masacrelor în camerele de gazare, dar și cauzele ce au dus la această tragedie și consecințele acesteia, care pot fi resimțite până în ziua de azi.

M-am simțit adânc îndurerat la vederea condițiilor de „traie” ale prizonierilor din lagăre, aceștia fiind nevoiți să doarmă în cabane de lemn, cu pereți subțiri, pe suprafețe ce nu pot fi numite salte sau paturi, numărul acestora depășind cu mult capacitatea reală a construcțiilor. Aceștia au fost, de multe ori, nevoiți

din trecut, istoria se poate repeta. Trebuie să păstrăm vie memoria victimelor și să înțelegem că toleranța și respectul sunt cheia pentru a evita astfel de tragedii. Trebuie să vorbim deschis despre istorie și să ne asigurăm că valorile umane sunt cultivate încă de la o vârstă fragedă. Prin educație, empatie și combaterea oricărei forme de discriminare sau ură.

Această călătorie prin trecut m-a făcut să prețuiesc mai mult libertatea, drepturile omului și importanța de a lupta împotriva injustiției, oricât de mică ar părea. Am învățat că tăcerea poate fi periculoasă. Când vedem nedreptăți, trebuie să avem curajul să le confruntăm, indiferent de riscuri, pentru că doar așa putem împiedica ura să ia amploare.

Alina Calmic,
elevă în clasa a XI-a „P”,
Liceul Privat „Da Vinci”

păstrăm vie memoria Holocaustului, pentru ca astfel de atrocități să nu se mai repete niciodată. Aș dori să

transmit colegilor mei și generațiilor viitoare mesajul că indiferența și ura pot duce la tragedii inimaginabile. Este datoria noastră să fim vigilenți, să educăm și să cultivăm toleranța, astfel încât să prevenim răspândirea urii și a discriminării.

Auschwitz-Birkenau nu este doar un simbol al suferinței, ci și un avertisment pentru întreaga omenire. Sper ca toți cei care îl vizitează să plece de acolo cu o mai mare apreciere pentru valoarea vieții și a solidarității umane!

Valeria Todica,
elevă în clasa a XII-a „C”,
Liceul Privat „Da Vinci”

să se ghemuiască unul lângă altul pentru căldură, din cauza vremii necruțătoare de afară, de a cărei înverșunare nu-i apărau cei câțiva centimetri de lemn și hainele lor subțiri, purtate de-a lungul întregului an. În plus, aceștia trăiau zilnic cu teama morții inevitabile, care nu putea fi depășită, în ciuda eforturilor lor de a-și păstra sănătatea mintală prin citit, povestit și comunicare unul cu celălalt. Am explorat lagărul primăvara și, cu toate că eram îmbrăcați cu toții în scurte groase și încălțați în ciubote, frigul ne-a pătruns până în măduva oaselor, așa că nu îmi pot imagina chinul pe care erau nevoiți să-l îndure captivii, mai ales în timpul iernii.

Am mai vizitat și interioarele unor clădiri din cadrul lagărului, fiecare fiind amenajat ca un muzeu, servind drept testamente ale atrocităților ce a avut loc pe teritoriul complexului. Am fost deosebit de mișcat de una dintre camere, în care, în spatele unui mare perete de sticlă, erau adunate o mulțime de papuci, pantofiori și alte tipuri de încălțăminte, ce au aparținut, cândva, unor oameni ce au avut visuri, aspirații și care credeau într-un viitor mai bun. Cu adevărat dezolantă a fost realizarea că majoritatea perechilor de pantofi erau ale unor copii, a căror viață le-a fost furată crunt și nemilos, fiind astfel nimicite un

potențial enorm de creștere, dezvoltare și fericire.

Când am ieșit afară, am fost întâmpinați de o ogradă largă, unul dintre pereții ce alcătuiau perimetrul acesteia fiind mult mai murdar decât ceilalți. Am fost derutat când am aflat de la ghidul nostru că acela era peretele unde unii prizonieri erau puși să stea ca mai apoi să fie uciși cu sânge rece de un glonț în ceafă. Aceste experiențe m-au făcut să reflectez profund asupra urii de care este capabilă specia umană, manifestate pentru a atinge niște scopuri egoiste și meschine.

Aș dori să îndemn nu doar colegii mei, ci și orice cetățean al oricărei țări să se informeze cu privire la gravitatea tragediei ce a fost – Holocaustul. Omenirea are de învățat o lecție valoroasă din faptele oribile ce au avut loc în interiorul lagărelor din Germania și Polonia cu privire la malițiozitatea de care este capabil fiecare dintre noi, în anumite condiții și circumstanțe, și despre cum trebuie să facem tot posibilul ca o astfel de nenorocire să nu aibă loc din nou. Este datoria noastră și a generațiilor viitoare să ne educăm cu privire la trecutul nostru, fiindcă doar astfel putem fi siguri că nu se va repeta.

Nikita Chiosa,
elev în clasa a XII-a „C”,
Liceul Privat „Da Vinci”

Expoziție de documente istorice în contextul cercetării Holocaustului la CFCL

O expoziție de documente istorice, „Reîntoarcerea la Viață” a fost inaugurată pe 25 ianuarie curent în sala de lectură a Bibliotecii Științifice din cadrul Centrului de Formare Continuă și Leadership al Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” din Chișinău. Organizată de bibliotecarul principal, Elizaveta Globa, aceasta explorează un capitol profund din istoria omenirii – drumul supraviețuitorilor Holocaustului, de la eliberarea lagărelor morții și până la reintegrarea în comunități.

Expoziția prezintă momente semnificative, precum prima întâlnire cu voluntarii evrei din armata

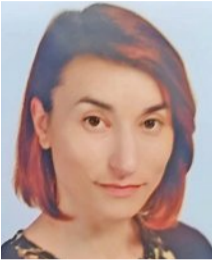
britanică, reîntoarcerea în Polonia, Pogromul din Kielce, mișcarea de evadare din Europa (briha), viața în lagărele de refugiați, imigrarea clandestină în Palestina și deportarea imigranților în Cipru. Fiecare document povestește și reflectă suferința, dar și determinarea supraviețuitorilor de a-și reconstrui viațile.

Un aspect remarcabil al expoziției este evidențierea modului în care educația și comunitățile au jucat un rol esențial în procesul de regenerare. Crearea de școli pentru copii, centre de formare profesională pentru adulți, kibbutzuri și o rată ridicată a nașterilor au devenit simboluri ale

renașterii și speranței. „Reîntoarcerea la Viață” este mai mult decât o incursiune în trecut – este un prilej de reflecție și o invitație de a înțelege reziliența umană. Vă așteptăm să descoperiți această colecție, care aduce un omagiu memoriei și curajului supraviețuitorilor Holocaustului.

Locul și rolul toleranței în familie și în procesul educațional

Veronica IZMAN,
directoare, grad managerial II,
educatoare, grad didactic I,
Creșa-Grădiniță „Poienița”,
Malcoci, Ialoveni

Actualmente despre educație și toleranță se vorbește mult și la toate nivelurile, iar în procesul educațional sunt antrenați diferiți factori: familia, școala, comunitatea etc. Contribuția acestora este foarte valoroasă, însă ponderea cea mai mare a influențelor le revine părinților (sau persoanelor care îi înlocuiesc) și familiei în întregime. Or, familia realizează o acțiune sinergică asupra copilului. Influența ei are o putere considerabil mai mare decât suma influențelor fiecăruia dintre membrii acesteia.

Încă Platon în „Protagoras” și Aristotel în „Politica”, iar mai târziu Jan Amos Comenius menționau că actul educațional va fi eficient doar atunci când familia, grădinița și societatea își vor unifica eforturile. „Dacă copiii ar crește așa cum se arată (la început), am avea doar genii” (Goethe).

Chiar și în cadrul unui parteneriat educațional eficient, familiei îi revin, totuși, cele mai relevante funcții: Asigurarea condițiilor favorabile pentru securitatea și dezvoltarea psihofizică a copilului; Crearea unui mediu relațional care ar influența direct socializarea copilului; Crearea unui climat psihologic favorabil pentru satisfacerea nevoii de respect de sine a copilului și a condițiilor oportune pentru explorarea sinelui/autocunoașterea; Încurajarea tentației copilului pentru autoeducație; Oferirea unor modele relaționale și comportamentale.

Familia ocupă locul central în viața copilului; aici el își trăiește primii ani, află informațiile inițiale, însușește valorile, începe să descopere lumea și pe sine, acumulează și simulează modele de comportament tolerant, care îi determină ulterior personalitatea. Educația în familie constă dintr-un ansamblu de acțiuni sistematice orientate spre formarea și dezvoltarea calităților intelectuale, morale și fizice ale copilului, acțiuni care încep să fie realizate odată sau chiar înainte de conceperea lui.

Pentru orice persoană (copil, adolescent, tânăr, adult) familia este mediul natural cel mai favorabil pentru formarea, dezvoltarea și afirmarea lui, asigurând condiții de securitate și protecție, atât fizică cât și psihică, în orice perioadă a vieții. Aici se conturează concepția despre viață și conceptul de sine. Cei „șapte ani de acasă”, ca și lipsa lor, marchează destinul fiecărui om. Dacă în familie nu doar s-a vorbit despre cele sacre, despre adevăr, bine, frumos, dragoste, respect, toleranță, ci copilul a și simțit cum e să fii iubit, a fost obișnuit să manifeste dragoste față de cei dragi, să-i respecte pe cei mai în vârstă, să spună adevărul, știind că va fi tratat cu înțelegere, să aprecieze binele și frumosul, să se îngrijească de cele

sacre, acest copil va crește iubitor, politic, tolerant, responsabil.

Dacă copilul va participa la elaborarea bugetului familiei, împreună cu părinții va determina prioritățile, va distribui respectiv veniturile, le va completa, în măsura posibilităților sale, el va ști să-și gestioneze cu mai mult succes în viitor propriile afaceri.

Astfel, rolul familiei în formarea omului tolerant este unul primordial, unde copilul va fi învățat: să iubească, să compătămească, să uite de orgoliu și să se dăruiească celor apropiați; să păstreze anumite tradiții; să înțeleagă corect și să respecte autoritatea părinților, care servesc drept model comportamental, respectând anumite reguli, manifestând autodisciplină, responsabilitate; să-și formeze un simț sănătos al proprietății private, punând preț pe muncă în calitate de izvor al tuturor bunurilor.

Retrospectiva în istoria familiei denotă un raport de intercondiționare între calitatea relațiilor familiale și gradul de organizare și funcționare a societății. Familia este considerată nu ca un grup independent, ci ca un subsistem al societății „celula ei de bază”. De la începuturi și până în prezent familia rămâne a fi dependentă de societate în virtutea principiului conexiunii dintre sistem și macrosistem. Prin familie indivizii se integrează în societate, constituind, în esență, temelia acesteia.

Calitatea familiei asigură progresul durabil al unei civilizații. Această concluzie este confirmată de studiul realizat de antropologul britanic John D. Unwin, care a cercetat peste 80 de civilizații dispărute pe parcursul a 4 mii de ani, fiecare dintre acestea se afirma printr-un ansamblu de reguli conservatoare, celor cu referire la familie revenindu-le rolul de bază. Pe măsură ce familia era afectată de liberalizarea valorilor, ea pierdea statutul său de odinioară. Concomitent civilizația intra într-un declin ce îi accelera dispariția.

În Republica Moldova, conceptul de „familie model” presupune uniunea a doi părinți (de sex opus), care mențin relații responsabile, au copii bine crescuți, locuiesc împreună în aceeași locuință. Familia model

este independentă economic, responsabilă social, tolerantă, respectă legile și normele societății din care face parte. Fiecare dintre noi ajunge să fie membru al unei familii prin naștere, adopție etc. În funcție de circumstanțe, familia noastră poate fi una permanentă sau temporară, mare sau mai mică, întrunind o singură sau mai multe generații, cu un singur sau cu ambii părinți, locuind împreună sau separat, cu sau fără bunici etc. Fiecare familie moștenește o zestre materială și spirituală pe care o păstrează, o consolidează și o transmite generațiilor descendente. Virtuțile și viciile membrilor unei familii creează imaginea acesteia. Familiile cu tot ce le caracterizează formează comunitatea, îi oferă un colorit specific. Bunăstarea familiilor formează bunăstarea societății. Deci, comunitatea unor familii sănătoase și tolerante ne poate salva de sărăcie și injustiție, asigurând perpetuarea civilizației umane.

Formarea caracterului tolerant al copilului este un proces continuu de durată care solicită multă pricepere, mult tact și efort, implicând respectarea unor condiții fără de care e dificil a proiecta atingerea unui rezultat pozitiv: Iubirea față de copil, exprimată prin trei atitudini (subordonate, firește, unui scop concret – confortul moral al acestuia), apropierea sufletească, încrederea, înțelegerea; Răbdarea; Încurajarea; Exemplul.

Deosebi, din cele mai bune intenții, unii părinți ajung la efecte contrare celor dorite, deoarece folosesc

stimularea potențialului înăscut (încurajarea curiozității, imaginației și a creativității, asigurarea posibilităților de dezvoltare), responsabilizare, direcționare și control (disciplină și ordine), independență. Formarea caracterului copilului este influențată de trăsăturile pozitive și negative ale propriilor părinți.

Trăsăturile pozitive caracteristice părinților sunt: căldura și afecțiunea, stabilirea clară a limitelor, recunoașterea promptă a nevoilor, acceptarea neajunsurilor, capacitatea de a fi previzibil, fermitatea, stabilitatea, respectarea individualității, recunoașterea calităților. Trăsăturile negative tipice părinților sunt: răceala și ostilitatea, îngrijirea insuficientă, indiferența față de nevoile copilului, neglijarea/respingerea, însușirea de a fi imprezvizibil, lipsa de respect, atitudine îngâmfată.

Un părinte bun reușește să răspundă tolerant și adecvat necesităților copilului său și să-i cultive acestuia încrederea în forțele proprii, respectul de sine, autonomia și responsabilitatea de la cea mai fragedă vârstă. Se constată un raport stabil între stilul parental și comportamentele sociale ale copilului. Astfel, stilul permisiv (control slab, responsabilități și norme de conduită puține) determină comportamente imprecise, agresive și neascultare; cel autoritar (control puternic, susținere slabă în activitatea copilului, impunându-i-se acestuia reguli și norme foarte rigide), supunere, pasivitate, dependență, lipsă de inițiativă și respect de

dragoste și toleranță și să fie sensibil la nevoile lor; să manifeste încredere în munca și abilitățile copiilor săi; să formuleze așteptări realiste; să găsească timp pentru a le împărtăși copiilor experiența sa, să ia masa împreună, să se joace, să se afle cu ei în timpul liber; să întemeieze un mediu sigur, stabil, cu reguli clare de respect; să glumească, să îndrume activitățile copiilor, să încurajeze libera exprimare a opiniei; să comunice liber cu copiii, cu sinceritate, să-i asculte și să formuleze împreună aprecieri; să ia decizii și să accepte responsabilități; să poată stăpâni stresul și să rezolve conflictele; să vadă lucrurile și din punctul de vedere al copilului; să nu admită pedepse dure și să încurajeze afirmarea comportamentelor pozitive.

Încă J. J. Rousseau susținea: „Copilul se naște bun, desăvârșit, îl strică viața și metodele educaționale, totul iese bun din mâinile Creatorului, totul degenerază în mâinile omului”. Mai târziu psihologul austriac A. Adler menționa că în formarea personalității copilului un rol important îl joacă constelația familială, relațiile dintre părinți și copii. Impactul benefic al acestora se observă atunci când adulții își iubesc copiii, le respectă personalitatea, îi ocrotesc de influențele negative ale mediului social, le creează condiții pentru dezvoltarea maximă a potențialului, îi învață să respecte normele și regulile stabilite în societate și să se respecte pe sine și pe cei din jur, tratându-i cu toleranță și dragoste.

Respectul de sine este o dimensiune fundamentală pentru orice ființă umană, indiferent dacă este copil sau adult, indiferent de cultură, interes, statut social, abilități etc. Părinții sunt cei care au o influență definitorie în formarea la copil a respectului de sine. Pentru a exclude divergențele de opinii, e bine să ne deprindem a privi lucrurile cu ochii mamei sau ai tatălui, să ne comportăm așa cum credem că ar accepta ei, să înțelegem imensitatea grijii ce ne-o poartă, profunzimea trăirilor lor, mărimea dăruirii de sine din prima clipă și pe toată durata vieții noastre. Educația copilului se va baza pe respectarea unor cerințe fundamentale. De primă importanță este faptul că părinții să aibă un comportament tolerant și empatic, afectiv, să fie duioși și blânzi, stimulând astfel dezvoltarea psihică a copilului și contribuind la formarea sentimentului de deplină siguranță. Cerințele față de copil trebuie să aibă un caracter permanent și să se întemeieze pe posibilitățile reale ale acestora. Astfel, prin aprecieri constante, pline de discernământ, se va contribui la cultivarea respectului de sine, la formarea voinței copilului.

În opinia mea, familia este ceva neprețuit, un lucru ce nu se obține ușor și nici nu poate fi impus. Implicit, termenul de „acasă” este legat de „familie”, unul fără celălalt fiind o încăpăre pustie sau un grup de oameni străini. Astfel, familia este un lucru spre care tind orice om ce-și dorește iubire și înțelegere, fără a ezita să ofere în schimb același lucru. „Consolidarea familiei, ocrotirea ei, formarea familiilor armonioase și durabile este posibilă prin educația părinților, ridicarea nivelului de cultură tolerantă a populației în imbinare cu dezvoltarea armonioasă”, spune L. Cuznețov. Sec. XXI trebuie să devină un secol al demnității și toleranței, când oamenii, comunicând, se vor putea înțelege și îmbogăți reciproc.

un stil educativ greșit. Cele trei erori principale, care derivă din stilurile parentale și conduc la efecte contrare așteptărilor, sunt următoarele: Asprimea exagerată (care-l determină pe copil să se închidă în sine sau să se revolte, ceea ce în ambele cazuri afectează negativ educația și formarea caracterului); Descurajarea și umilirea (care-l demobilizează pe copil în plan intelectual, volitiv și afectiv); Lipsa explicației morale și a colaborării cu copilul (care afectează educarea și manifestarea corectă a liberei voințe).

Important este ca părintele să nu suprimă libera exprimare a voinței copilului, ci să o încurajeze, să se sprijine pe ea, s-o orienteze moral. Un bun părinte face tot ce este mai bine pentru copilul său, răspunde tuturor necesităților lui, indiferent de faptul că locuiește împreună cu acesta sau separat. Nevoile copilului, pe care un bun părinte e dator să le satisfacă, sunt următoarele: nevoi fizice de bază (adăpost și căldură, hrană adecvată și odihnă, îngrijire și igienă, securitate fizică și emoțională), afective (toleranță, admirație și tandrețe, atenție și observarea comportamentelor, aprobare, comunicare, cola-

sine; cel autorizat (îmbină controlul sistematic cu sprijinul parental, explicând copilului motivele pentru care e necesar să respecte anumite reguli, situațiile în care acestea se aplică) caracterizat prin autonomie în gândire și acțiune, curaj, rațiune, responsabilitate.

Indiferent de stilul educativ, părintele proiectează pentru copilul său anumite aspirații și dorințe pe care n-a reușit personal să le realizeze în viață. Pentru fiecare părinte copilul constituie un nou viitor. Fără a ține cont de posibilitățile copilului, deseori părinții îl consideră drept o șansă oferită de destin pentru a nu repeta propriile greșeli. Majoritatea părinților preiau modelul educației pe care au primit-o sau procedează exact invers, în cazul în care n-au fost mulțumiți de experiența propriilor părinți. Practic, fiecare familie își formează propriul stil educativ, care presupune unitatea (armonică sau dizarmonică) a stilurilor parentale personale ale ambilor părinți.

Pentru a-și îndeplini plener rolul, un bun părinte se va deprinde: să asigure o autoritate optimă, fără a fi supraprotectiv, cu autoritate absolută sau permisiv; să ofere copiilor

„Anul Mihai Eminescu” la Colegiul Alexei Mateevici din Chișinău

Anul 2025 a fost declarat al lui Mihai Eminescu, printr-un proiect de hotărâre al Parlamentului Republicii Moldova în ședința din 26 decembrie 2024. Inițiativa vine de la savanții întruniți în ședința comună a Academiei Române și a Academiei de Științe de la Chișinău, din 24 noiembrie 2024. Drept imbold a servit împlinirea a 175 de ani de la nașterea Poetului tuturor românilor, considerat un simbol al literaturii naționale și universale. Suntem în „Anul Mihai Eminescu” pentru a treia oară. Prima dată a fost decretat de către UNESCO anul 1989, cu ocazia împlinirii a 100 de ani de la plecarea în eternitate a lui Mihai Eminescu. A doua oară, de către UNESCO a fost decretat anul 2000, cu ocazia împlinirii a 150 de ani de la nașterea Poetului.

ceului în frunte cu directoarea Victoria Berca, susținută de profesorii de la Catedra de Limbă și Comunicare, intitulându-se „Mihai Eminescu – poetul și vocea românității”.

Activitatea literară a fost moderată de către doi elevi, care au oferit cuvânt mai întâi gazdei. Doamna directoare Victoria Berca a salutat prezența oaspeților și a anunțat că „Anul Eminescu” coincide cu împlinirea a 45 de ani de activitate a Colegiului „Alexei Mateevici”, eveniment important pentru această instituție de învățământ, activitatea literară de azi dând startul mai multor evenimente culturale care vor urma în anul jubiliar.

Ilustrul critic literar și filosof al culturii, eminescologul Mihai Cimpoi, a ținut atent publicul timp de două ore academice, povestind lucruri impresionante din viața și creația Poetului Național Mihai Eminescu, numit de Constantin Noica „omul deplin al culturii ro-

mâne”. El a menționat că Eminescu ne-a lăsat o moștenire spirituală bogată și că editarea integrală a operei sale a durat mai multe decenii și a înfruntat diverse obstacole. Ideologii comuniști au denaturat adevăratele valori și adevărata istorie, promovând falsuri, minciuni și demagogie comunistă. La Chișinău editarea completă a operei eminescienă în opt volume s-a realizat abia în anul 2001, la Editura Guniyas, sub redacția academicianului Mihai Cimpoi. Retipărirea celor opt volume s-a făcut în anii 2008 și 2020. Moștenirea eminesciană, editată la Chișinău, precum și multiple ediții de la București și Chișinău se află la Centrul Academic Internațional „Mihai Eminescu”, împreună cu cele 38 de manuscrise ale poetului, facsimilate, datorite de Academia Română pe când era condusă de regretatul academician Eugen Simion. Acesta a organizat facsimilarea celor 16000 de pagini, din care 14000 sunt scrise de mână lui Eminescu, iar 2000 sunt pagini albe. Procesul a durat din 2005 până în 2010.

Coordonatorul proiectului, acad. Eugen Simion, a menționat: „Facsimilarea manuscriselor lui Mihai Eminescu este, după părerea mea, cel mai important proiect cultural românesc derulat în această perioadă”. Tezaurul eminescian este forța de atracție pentru mulți utilizatori, căci opera lui Mihai Eminescu reprezintă culmea creației și gândirii românești. Poate și de aceea a fost editată de-a lungul anilor mai mult selectiv și interpretată în mod abuziv, subiectiv și tendențios.

Academicianul Mihai Cimpoi a vorbit detaliat despre modelul deontologic al lui Mihai Eminescu în calitate de ziarist, scriitor și cercetător. Eminescu a fost o personalitate de cultură de talie europeană, a îmbogățit limba română, a adus noi idei în gândirea românească și expresii originale în creația artistică, cum nu mai formulase niciun scriitor până la el. An de an ne convingem că opera eminesciană fascinează cititorii de diferite vârste. Opera sa este tradusă în 86 de limbi, în peste 100 de țări și vreo 150 de ținuturi autonome din aceste țări. Poetul-nepereche Mihai Eminescu a cucerit inimile a milioane de cititori de pe glob și rămâne în top trei cei mai citiți și accesați autori din lume, alături de William Shakespeare și Johann Wolfgang von Goethe.

Eminescologul Mihai Cimpoi este unul dintre puținii intelectuali

editează o nouă serie a Buletinului „Mihai Eminescu”, urmând exemplul distinsului cărturar Leca Morariu din Cernăuți, care a editat un asemenea Buletin în prima serie în anii 1930-1944. Noua serie a ajuns la numărul 23, apărut acum, la 15 ianuarie 2025, de ziua lui Mihai Eminescu, avându-l în calitate de redactor-coordonator pe subsemnatul la al cincilea număr, începând cu 19.

Mihai Cimpoi este autorul a circa 90 de volume, printre care se regăsește și „Mihai Eminescu: Dicționar enciclopedic”, ediția a II-a, revăzută și adăugită. – Chișinău: Guniyas, 2018, 800 p. Toate aceste acțiuni culturale și științifice, menționate mai sus, cele 90 de volume, precum și cele peste trei mii de articole științifice publicate de-a lungul timpului, ni-l prezintă pe

care au citit opera eminesciană în totalitatea ei. Pentru studierea vastei creații eminescienă și promovarea ei în spațiul românesc și în lume, el a întreprins niște acțiuni importante. A deschis în anul 2000 Centrul Academic Internațional „Mihai Eminescu”. A organizat la Chișinău 13 ediții ale Congresului Mondial al Eminescologilor, care se desfășoară o zi în incinta Academiei de Științe a Moldovei și a doua zi în incinta Centrului Academic Internațional „Mihai Eminescu”. De mai mulți ani

academicianul Mihai Cimpoi drept unul dintre cei mai mari cărturari și eminescologi ai vremii de azi.

Subsemnatul a recitat poezii din opera eminesciană și acrostihul său „EMINESCU”, răspunzând la întrebările elevilor împreună cu academicianul Mihai Cimpoi.

Ștefan SOFRONOVICI,
scriitor, poet,
specialist la Centrul Academic
Internațional
„Mihai Eminescu”

Workshop cu note eminesciene la Hâncești

Facultatea de Arte Plastice și Design a Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” din Chișinău, în parteneriat cu Direcția Învățământ Hâncești, a organizat un seminar metodico-practic destinat profesorilor de educație tehnologică din raionul Hâncești, desfășurat la Centrul Regional de Ghidare a Carierei și Educației.

prezentat participanților modificările recente ale curriculumului pentru disciplina educația tehnologică, subliniind valoarea modelor eficiente de strategii didactice aplicabile în cadrul lecțiilor.

Cadrele didactice ale Facultății de Arte Plastice și Design, în calitate de formatori ai seminarului, Eugen Reabenci, asistent universitar și șef al Catedrei de Artă Decorativă, împreună cu Natalia Sajin, asistent universitar, au împărtășit din experiența lor în vederea utilizării tehnicii kintsugi în predarea mai multor module curriculare, precum „Design vestimentar”, „Colaje și decorațiuni”, „Design interior”, „Casă și menaj” etc.

Participanții au fost implicați activ în ateliere practice, având

oportunitatea de a învăța algoritmul de realizare a produselor și de a aplica tehnica kintsugi într-un mod creativ. Impactul acestei activități asupra dezvoltării profesionale a cadrelor didactice a fost considerabil, iar lucrările expuse la final au reflectat progresul obținut.

Seminarul a deschis, de asemenea, noi oportunități de colaborare între Direcția Învățământ Hâncești și Facultatea de Arte Plastice și Design a UPS „Ion Creangă” din Chișinău, incluzând participarea la evenimente precum Olimpiadele instituționale de educație plastică și educație tehnologică, „Ziua Ușilor Deschise” și ghidarea tinerelor talente pe drumul lor captivant de continuare a studiilor și explorare științifică.

Până în 2026, vor fi renovate peste 160 de blocuri sanitare din școli

Ministerul Educației și Cercetării, în parteneriat cu diverse organizații de dezvoltare, derulează un proiect amplu de renovare a blocurilor sanitare din peste 160 de instituții școlare, un demers care va continua în perioada 2024-2026. Scopul principal este asigurarea unor condiții optime de igienă și furnizarea de facilități sanitare moderne pentru elevi.

În 2024, Oficiul Național pentru Dezvoltare Regională și Locală (ON-DRL) a renovat blocurile sanitare în 18 școli, utilizând resurse de la bugetul de stat în valoare de 17,2 milioane de lei. De asemenea, au fost organizate sesiuni de instruire pentru personalul din aceste instituții privind întreținerea și utilizarea corectă a noilor facilități.

Pe parcursul perioadei 2024-2026, UNICEF în parteneriat cu Banca de Dezvoltare KfW va continua renovarea blocurilor sanitare în 120 de școli, cu proiecte tehnice deja finalizate pentru 90 dintre acestea. Aceste intervenții vor include atât construcția de noi blocuri sanitare, cât și renovarea celor existente, pentru a asigura condiții adecvate de igienă. În plus, UNICEF va elabora un

ghid care va include măsuri specifice pentru alimentarea cu apă, sanitație și igienă în unitățile școlare.

Cu sprijinul Băncii Mondiale, 17 instituții școlare vor beneficia de renovări și dotări suplimentare, lucrările fiind deja demarate în 2024 în șase dintre aceste școli, cu o investiție de 2 milioane de lei. De asemenea, Caritas Cehia va contribui la îmbunătățirea condițiilor sanitare și de alimentare cu apă potabilă în 5 școli, consolidând astfel eforturile autorităților pentru asigurarea unui mediu sănătos și sigur pentru elevi.

În anul 2025, ONDRL va aloca 22,5 milioane de lei pentru renovarea blocurilor sanitare în 20 de instituții școlare, continuând să sprijine dezvoltarea unei infrastructuri educaționale moderne și eficiente pe teritoriul întregii țări.

Istoria ca fundament al educației pentru pace

Așa cum spunea Nicolae Bălcescu, „Neamul românesc are o istorie milenară, bogată în evenimente și personalități remarcabile.” Cunoașterea acestei istorii ne oferă o identitate puternică și ne motivează să construim un viitor prosper pentru țara noastră. Prin studierea evenimentelor istorice, elevii învață despre cauze și efecte, despre succese și eșecuri. Această cunoaștere le oferă o perspectivă mai amplă asupra lumii și a societății în care trăiesc.

În procesul de predare a istoriei, curriculumul educațional pune un accent deosebit pe dezvoltarea competențelor de analiză critică, gândire logică și înțelegere a relațiilor de cauzalitate. Elevii trebuie să învețe să utilizeze limbajul istoric, să amplaseze evenimentele în timp și spațiu și să analizeze surse variate pentru a dobândi o perspectivă obiectivă asupra trecutului. Una dintre necesitățile profesorilor în procesul de predare sunt materialele suport, iar creștomatia joacă un rol fundamental în sprijinirea acestor obiective. Ele completează materialele didactice standard și facilitează aprofundarea informațiilor prin expunerea elevilor la surse istorice autentice. Acestea pot fi utilizate pentru sistematizarea informațiilor, pregătirea rezumatelor, analiza comparativă a documentelor și dezvoltarea unei înțelegeri complexe a fenomenelor istorice.

În această ordine de idei se înregistrează creștomatia recent apărută la editura Lexon-Prim din Chișinău, „Politica externă, războaie și diplomatie. Spațiul românesc în context internațional” (alcătuitori: Alina Felea, Viorel Bolduma, Adrian Dolghi), editată cu contribuția financiară a Ministerului Culturii, în conformitate cu decizia Comisiei de selecție pentru editarea cărții naționale. Lucrarea

dată nu este doar o simplă colecție de texte, ci și un instrument esențial pentru formarea spiritului civic și democratic al elevilor. Prin analiza critică a surselor istorice, elevii învață să distingă între faptele obiective și interpretările subiective, să identifice manipularea informațiilor și să-și formeze opinii proprii fundamentate. Un aspect extrem de important sunt grilele de analiză a documentelor istorice.

Creștomatia propusă este o colecție de materiale selectate sistematic care acoperă toate perioadele istoriei românilor din cele mai vechi timpuri până în prezent, făcând referire la relațiile cu: vecinii, politica externă, războaie, diplomatie în spațiul românesc, Sfântul Munte, personalități care au participat nemijlocit la aceste evenimente/procese/fenomene.

Lucrarea este structurată în două compartimente. Primul conține aspecte teoretice privind alcătuirea unei creștomatii, clasificarea surselor istorice, algoritmul de lucru cu sursele istorice împărțite în trei categorii: A. Tratatate, pacte, ordine, decrete și alte acte oficiale; B. Expuneri ale contemporanilor, extrase din cronică; C. Viziuni istoriografice. Al doilea compartiment se referă la rolul personalităților istorice, prezentându-se mici texte biografice, precum și surse istorice care se referă la activitatea acestor personalități, cu referire la tematica de bază a creștomatiei.

Creștomatia a fost alcătuită în conformitate cu cerințele standardului educațional de stat pentru învățământul liceal. Editorii oferă texte din surse istorice, documente oficiale, mărturii ale contemporanilor, extrase din cronică etc., dar și fragmente din lucrările istoricilor, personalităților politice, care conțin evaluări, aprecieri, descrieri ale anumitor evenimente. Gama largă

de exemple de surse de diferit gen este utilizată și cu țelul de a ajuta elevii să-și formeze și să-și dezvolte competențele menționate în Curriculumul la Istoria românilor și universală. Conținutul creștomatiei este destinat elevilor, în primul rând, în scopul formării competenței de studiu independent, iar în al doilea rând, în scopul analizei surselor de diferit gen, dar și pentru a pregăti rezumate, comunicări la conferințe, pentru repetarea în pregătirea rezolvării testelor de examinare. Toate acestea ajută la implementarea unei abordări diferențiate a învățării.

Utilizarea materialelor din creștomatie ar permite familiarizarea elevilor cu documente istorice care reflectă perspective diverse asupra evenimentelor, dezvoltând astfel capacitatea de a înțelege și respecta pluralismul de idei – o competență esențială într-o societate democratică. Studiarea surselor istorice ajută elevii să înțeleagă procesele politice, economice și sociale, contribuind la formarea unor cetățeni activi și responsabili.

Unul dintre cele mai valoroase aspecte ale istoriei este că aceasta poate educa valorile pentru pace. Studiarea evenimentelor cruciale și a soluțiilor diplomatice adoptate poate oferi lecții importante despre evitarea conflictelor. Spre exemplu, analiza tratatelor de pace, precum este cel de la Versailles (1919), ajută elevii să înțeleagă consecințele deciziilor asupra echilibrului geopolitic. De asemenea, studiul corespondenței diplomatice dintre liderii marilor puteri oferă perspective asupra negocierilor complexe necesare pentru menținerea

coalițiilor și stabilirea unor principii de pace durabilă.

Creștomatia dată poate fi utilizată și de profesori ca instrument interactiv care permite diversificarea surselor ce includ texte științifice, documente oficiale, cronici, mărturii contemporane și alte surse, pentru analiza comparativă a surselor prin care elevii pot compara diferite perspective asupra aceluiași eveniment în vederea dezvoltării gândirii critice, pentru învățarea activă prin utilizarea materialelor din creștomatie în activități de grup, dezbateri și proiecte, o implicare activă a elevilor. Astăzi, cursul de istorie trebuie să se concentreze nu doar pe conflicte, ci și pe soluțiile care promovează cooperarea și înțelegerea. Educația pentru pace, fundamentată pe studiul documentelor istorice, contribuie la formarea unei conștiințe sociale echilibrate, orientate spre colaborare și toleranță.

Creștomatia de istorie este un instrument indispensabil în procesul de învățare, oferind elevilor o bază solidă pentru o înțelegere aprofundată a trecutului și pentru o participare activă la viața socială și politică. Prin promovarea gândirii critice, a educației pentru pace și a valorilor democratice, istoria devine disciplină vie, care modelează cetățeni responsabili și toleranți.

Maria STEPANYANTS,
doctorand, Universitatea Valahia
din Târgoviște, România,
Departamentul Istorie,
profesoară de istoria românilor
și universală,
IP LT „Constantin Stere”,
municipiul Soroca, grad didactic I

Ziua Internațională a Educației, o sărbătoare globală a învățării și progresului

Educația reprezintă unul dintre cele mai puternice instrumente de transformare socială, esențială pentru progresul și dezvoltarea umanității. Conștientizând acest rol fundamental, UNESCO a proclamat, în decembrie 2018, data de 24 ianuarie drept Ziua Internațională a Educației, în cadrul celei de-a 23-a sesiuni a Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite. Această zi subliniază importanța educației ca drept al omului, bun public și factor determinant pentru dezvoltarea unei lumi mai bune.

Educația este un pilon esențial pentru progresul unei societăți, iar în acest sens UNESCO și statele membre ale organizației au subliniat rolul acesteia în asigurarea unui viitor mai echitabil și sustenabil. Începând cu anul 2020, municipiul Chișinău a devenit parte a Rețelei Globale UNESCO a Orașelor care Învăță, alături de 54 localități urbane din 27 de țări, care sunt exemple de învățare continuă, demonstrând că studiul pe tot parcursul vieții nu este doar un ideal, ci o realitate accesibilă la nivel local.

În acest context, Ziua Internațională a Educației este mai mult decât o sărbătoare; este un apel la acțiune, care ne amintește că

educația trebuie să fie un drept accesibil tuturor. De la profesori până la autoritățile publice, fiecare actor implicat în procesul educativ joacă un rol crucial în asigurarea acestui drept.

Într-o eră marcată de rapiditatea schimbărilor tehnologice și provocările globale, capacitatea de a învăța pe tot parcursul vieții devine esențială – condiție fundamentală pentru adaptarea la un viitor incert, contribuind în același timp la dezvoltarea unui mediu mai sustenabil și echitabil.

Ziua Internațională a Educației este, așadar, o oportunitate de a ex-

prima profunda recunoștință față de cei implicați în educație, dar și de a reflecta asupra importanței educației pentru dezvoltarea personală și profesională, pentru transformarea societății. Este un moment de reafirmare a angajamentului global pentru educație, un drept care deschide drumuri către un viitor mai bun și mai prosper pentru toți.

24 ianuarie ne reamintește că educația este fundamentul pe care se clădește orice schimbare semnificativă în societate și că este responsabilitatea noastră colectivă să investim în educație și să susținem învățarea pe tot parcursul vieții.

Prioritățile anului 2025, pentru dezvoltarea sportului în R. Moldova

Ministerul Educației și Cercetării pune un accent deosebit pe dezvoltarea în anul 2025 a infrastructurii sportive și promovarea sportului în masă, obiective discutate recent în cadrul unei întâlniri cu directorii instituțiilor de profil. La întâlnire a participat și secretarul de stat în domeniul tineretului și sportului, Sergiu Gurin.

Printre priorități se numără investițiile în infrastructura sportivă. Astfel, 2,5 milioane de lei vor fi alocate pentru continuarea renovării Școlii Sportive din Grimăncăuți, Briceni, iar Centrul Sportiv de Pregătire a Loturilor Naționale va beneficia de 8 milioane de lei pentru construirea unei cantine destinate sportivilor de performanță. De asemenea, 2,5 milioane de lei vor fi destinate modernizării pistelor de atletism și terenului de fotbal din cadrul Școlii Sportive din Bălți.

În domeniul reglementării, Ministerul intenționează să adopte Proiectul de Lege privind educația fizică și sportul, urmând să abroge Legea 330 din 1999. Totodată, vor fi aprobate Hotărâri de Guvern care vor reglementa organizarea școlilor sportive, activitatea federațiilor naționale și cluburilor sportive, dar și normele financiare specifice domeniului.

Promovarea sportului în masă reprezintă un alt pilon important al activității Ministeru-

lui. În acest sens, vor fi organizate competiții între instituțiile de învățământ și va fi implementat programul „Moldova în Mișcare”, un proiect realizat în colaborare cu GIZ și finanțat de Guvernul Federal al Germaniei, cu o valoare de 100.000 de euro.

În colaborare cu România, va avea loc ultramaratonul transfrontalier Rubicon 2025 pe traseul București-Chișinău, un eveniment susținut de MEC și Agenția Națională pentru Sport din România. În plus, se vor desfășura programe de schimb de practici în managementul sportiv. Aceste inițiative fac parte din Planul de Acțiuni al Guvernului, în cadrul Strategiei Naționale de Dezvoltare „SPORT 2030”, subliniind angajamentul autorităților de a sprijini dezvoltarea sportului la toate nivelele.

Prioritățile anului 2025 au fost discutate în mai multe ședințe cu directorii instituțiilor sportive, profesori de educație fizică, antrenori și reprezentanți ai autorităților publice locale. Măsurile propuse vizează atât consolidarea sportului de performanță, cât și încurajarea unei practici sportive mai largi în rândul tinerei generații.

Un autograf pe o carte și o rază de soare...

Luând cunoștință anul acesta de noile cărți din fondul Bibliotecii „Transilvania”, filiala Bibliotecii Municipale „B. P. Hasdeu”, compartimentul „Cărți cu autografe”, m-am gândit să inaugurez o nouă rubrică, deoarece lucrările cu autografe au o semnificație dublă sau chiar triplă. Pe lângă valoarea artistică pe care o poartă ele, - promovarea, valorificarea unui scriitor, - asemenea cărți constituie și un tezaur de neprețuit al neamului. Un testament, document dacă vreți, ce consfințește un patrimoniu de suflet și în același timp oferă plus valoare unei anume biblioteci și unui anume autor.

carte de talentatul designer Olea Kornienkova.

Autoarea s-a născut în satul Chipeșca, Șoldănești, și cu adevărat este chipeșă la înfățișare, dar și la suflet. Și dispune de un incomensurabil talent, putem zice nativ și evolutiv. Numele ei devine tot mai cunoscut în arealul cultural și literar de la noi și de peste hotarele republicii - în România și în alte țări. Ca argument în acest sens servesc și premiile și diplomele obținute de ea în ultimii ani la diferite concursuri tematice. Poeziile dnei A. Mândăcanu au fost publicate în: revista „Literatura și arta”, ziarul „Baștina” și „Acasă”, cărțile „Marele Coșeriu - reper fundamental al lingvisticii moderne” de Teodor Popovici, „Generația mea de sacrificiu” de Tudor Țopa, „Unirea în destinul basarabenilor” de Virgil Mândăcanu, „Educația - sinteză a Credinței, Culturii și Științei” de același autor. Amintim că pe versurile Angelei Mândăcanu a fost compus cântecul „Mamă, astăzi vin la tine”, compozitor Marius Cristi Popa, interpretat de cântărețul român Paul Ciprian Surugiu (numele de scenă Fuego).

Un atu al cărții „Atât de simplu și atât de-acasă” este și faptul că ne îndeamnă să ne cunoaștem cu adevărat istoria: „Trei frunze mărunte // Vorbesc să le asculte / Și gândul ascuns / Ce nu era spus. / Val rece de Prut / Ce este țesut / În roua de floare / Mutată-n covoare, / Istoria Țării / Să n-o dăm uitării.” Deoarece, cum ne îndemna și Eminescu: „Vrei viitorul a cunoaște, te întoarce în trecut.” Dacă vreți să aveți clipe de revelație spirituală și să vă bucurați ochii și sufletul, citiți această carte de Angela Mândăcanu, care, dacă e să parafrazăm titlul, e atât de simplă și atât de-acasă și, în același timp, atât de frumoasă, distinsă și aleasă...

novat, / El astăzi meditează, / Vrea să asculte / Cum fulgi de iarnă în fereastră bat...!”

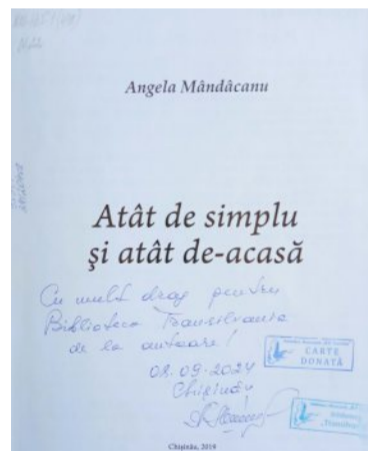
După care urmează o altă prezentare; de fapt, din câte intuim, vorba e de o recomandare pentru Uniunea Scriitorilor din Republica Moldova, de Nina Josu, intitulată „Un suflet vibrând - Angela Mândăcanu”. Din care spicuim următoarele rânduri: „Poeta nu mimează durerea sau sentimentul iubirii, ea îl trăiește intens în strofe în care se rețin, în memorabile rânduri de vers. Zbuciumul poetei nu se pierde, el pulsează în imagini și metafore, prins și bine structurat în poeme, pare de nestăvilit: „Două inimi rănite / Și-au deschis aripi grele, / Ca să zboare grăbite / Peste nori către stele. // Arde soarele, vântul, // Ploaia curge perete, / Fulger - sulii ca gândul / Rănesc Terra cu sete” („Două inimi”).

Cartea cucerește și intrigă cititorii și prin faptul că este ilustrată color atât cu imagini culese de pe rețele de socializare, cât și cu picturi inspirate ale autoarei, dar și unele create special pentru această

Cartea care mi-a atras atenția și care sper să fie bună la pocinog, adică cu semne de bun augur, după cum se zice și în una din urăturile noastre „Semne bune anul are...”, este „Atât de simplu și atât de-acasă” de Angela Mândăcanu. Un generic care te atrage din prima, cu o prezentare grafică impecabilă. Autograful autoarei e unul s-ar părea obișnuit, dar caligrafic, citeț, curat și sincer ca o apă neîncepută: „Cu mult drag pentru Biblioteca „Transilvania” de la autoare! 08.09.2024, Chișinău.” Și urmează semnătura.

De importanța și valoarea acestor cărți ne pătrundem chiar din primele ei pagini, deoarece are o prezentare de excepție a regretatului poet Nicolae Dabija, cu un titlu ce vorbește de la sine: „Poezia, ca document sufletesc”. Presupunem că ar putea fi și printre ultimele volume prezentate de poet, căci a apărut în anul 2019, iar în 2022, dragul nostru scriitor a urcat la ceruri să fie alături de Mihai Eminescu, Nicolae Labiș, Grigore Vieru, Dumitru Matcovschi și alți scriitori martiri ai neamului. Dar iată cât de frumos, călduros și sincer ne invită la lectură regretatul scriitor și în același timp apreciază la justă valoare creația autoarei și cartea în cauză:

„Poeziile scrise de Angela Mândăcanu sunt ca o salbă de boabe de rouă ținute în palmă, în care se reflectă cerul, pomii, florile, grădina, păsările ce săgetează bolțile, dar și persoana care le admiră.” Sau: „Cele scrise de Angela Mândăcanu se prezintă ca un document sufletesc. O sonată a compozitorului Eugen Doga poate căpăta larghețe de anotimp: Pianu-i rătăcit prin note multe / Și tace singurel și vi-

EXPOZIȚIE DE CARTE VIRTUALĂ

Mihai Eminescu (1850-1889) – Românul Absolut, Luceafărul Poeziei Românești

În cadrul „Anului Mihai Eminescu” 2025, la Sala de Lectură a Bibliotecii Științifice a Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” din Chișinău (de la Centrul de Formare Continuă și Leadership) a fost lansată o expoziție virtuală dedicată marelui poet național, cu ocazia împlinirii a 175 de ani de la naștere. Expoziția își propune să onoreze viața și opera celui considerat „Luceafărul Poeziei Românești”, un simbol al literaturii naționale și universale.

Elizaveta Globa, bibliotecar principal, cea care a realizat această expoziție, își propune nu doar omagierea operei eminesciene, ci și stimularea interesului tinerilor generații, mai ales al cadrelor didactice și al studenților, față de moștenirea culturală lăsată de poet. Prin această inițiativă, dumneai invită participanții la programele de perfecționare și recalificare, ca să exploreze și să se inspire din bogata operă a lui Eminescu, contribuind astfel la aprofundarea cunoștințelor și dezvoltarea personală și profesională a protagoniștilor.

Temele abordate în cadrul expoziției reflectă esența contribuției eminesciene la literatura română și universală, punând în valoare momentele cheie din viața și creația sa. Printre subiectele de interes se numără:

- **„Anul Mihai Eminescu” (2025):** aniversarea celor 175 de ani de la nașterea poetului, marcată prin diverse evenimente naționale și internaționale.
- **Viața și opera lui Mihai Eminescu:** explorarea unui destin remarcabil, de la copilăria petrecută la Ipotești, până la anii de studii și activitatea literară.
- **Activitatea poetică a lui Eminescu în revista „Familia”:** debutul său în lumea literară și primele creații publicate.

- **Primele lucrări de adolescență ale poetului (1866-1869):** începuturile unei cariere literare ce avea să influențeze profund literatura română.
- **Eminescu student la Universitățile din Viena și Berlin:** o perioadă formativă în care poetul a dobândit vaste cunoștințe ce i-au marcat opera.
- **Ciclul „Scrisorilor” și capodopera „Luceafărul”:** unele dintre cele mai importante lucrări din literatura universală, care reflectă profunzimea gândirii și genialitatea poetică a lui Eminescu.
- **Moștenirea literară și geniul eminescian:** influența durabilă asupra literaturii române și a culturii universale.

Prin această expoziție virtuală, Biblioteca Științifică a Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” își propune să devină un spațiu de reflecție și inspirație pentru toți cei care doresc să pătrundă mai adânc în universul eminescian. Aceasta este o invitație deschisă pentru profesori, studenți și iubitori ai literaturii să contribuie activ la promovarea și conservarea moștenirii literare a lui Mihai Eminescu, ce a atins rangul de capodoperă universală.

Vă invităm să explorați această bogată expoziție virtuală pe site-ul cfl.upsc.md și să vă lăsați inspirați de gândirea profundă și sensibilitatea poetului, al cărui nume va rămâne veșnic în istoria literaturii române și mondiale.

ATENȚIE! CONCURS!

Instituția Publică Liceul Teoretic cu Profil de Arte „Mihail Berezovschi” (mun. Chișinău, str. Igor Vieru 15/4) anunță concursul pentru ocuparea funcțiilor de director adjunct, după cum urmează: instruire - 1,0 unitate; arte - 1,0 unitate; educație - 1,0 unitate.

Candidații depun dosarul personal sau prin reprezentant (la anticamera instituției), prin poștă sau prin e-mail, în termen de 30 de zile calendaristice din ziua publicării anunțului.

Informații suplimentare despre condițiile de participare pot fi obținute pe pagina web a DGETS www.chisinauedu.md, rubrica Posturi vacante și pagina web liceu-mihailberezovschi.md.

Telefon de contact: 022-48-41-91 - anticamera IPLTPA „M. Berezovschi”.

Primăria or. Stăuceni, mun. Chișinău, anunță concurs pentru ocuparea funcției de director al IET Grădinița de Copii „Sălcișoara”. Data limită pentru depunerea actelor de participare la concurs este 25.02.25. Alte informații relevante privind condițiile de desfășurare a concursului pot fi găsite pe pagina oficială a primăriei orașului Stăuceni www.stauceni.md, sau la numărul de tel. (022) 32 69 39.

Univers Pedagogic pro

Chișinău, MD 2059, str. Doina, nr. 104, et. 2
E-mail: universs2@mail.ru, univers.pedagogic@gmail.com
Tipar: ÎSFEF „Tipografia Centrală”. Tiraj: 469 ex. Comanda nr. 1475.

ECHIPA REDACȚIONALĂ:

RESPONSABIL DE EDIȚIE	▶ Oxana Parașciuc
REDACTOR PRINCIPAL	▶ Iulian Bogatu
REPORTER	▶ Silvia Țurcan
CORECTOR	▶ Elvira Țăganaș-Pântea
MACHETATOR	▶ Iurie Babii

Redacția nu corespundează cu autorii, nu recenzează și nu restituie materialele necomandate. Preluarea articolelor și pozelor este posibilă doar cu acordul prealabil al redacției.

INDICE DE ABONARE LA:

„Poșta Moldovei” – PM21741
„Moldpresa Grup” SRL
Abonare online: <https://services.posta.md/abonarea2022#/publication/264>